

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра загального мовознавства

МАТЕРІАЛИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

в Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка» та
в Львівському науково-дослідному інституті судових експертиз
Міністерства юстиції України

Підготувала:

студентка II курсу магістратури
філологічного факультету
групи ФЛЛм-21
Мельник Ірина

Перевірила:

професор катедри
загального мовознавства
МАЦЮК Галина Петрівна

Зміст

Звіт про проходження практики	3
Щоденник практики	5
Тексти	7
Дослідження з метою проведення семантико-текстуальної експертизи	24
Словник лінгвіста-експерта	27

Звіт про проходження практики

Місце проходження практики: Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК), Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України.

За період проходження виробничої практики з 2.09.2024р. по 30.09.2024р. виконала програму практики в повному обсязі. Виробнича практика охоплювала два основні напрями: текстотворення та проведення досліджень для семантико-текстуальних експертиз.

Під час практики я ознайомила з рекомендованою літературою, що стосується текстотворення та лінгвоекспертної діяльності. В результаті цього я дізналася про:

- вимоги до написання постів для соціальних мереж, репортажних текстів про події, текстових матеріалів для порталу «Український освітній всесвіт», а також навчальних текстів рівнів А2, В1, В2 для іноземних студентів, які вивчають українську мову;
- особливості проведення семантико-текстуальних експертиз;
- основний алгоритм виконання таких експертиз.

Також підготувала портфоліо власних текстів, яке включає:

- репортажний текст про презентацію книги;
- публікації - анонси для соцмереж («Фейсбук» та «Інстаграм»);
- тексти про українознавчі школи світу;
- навчальні тексти про Дмитра Коцюбайла (учасника національно-визвольних змагань) для іноземних студентів рівнів А2, В1, В2, які вивчають українську мову.

Для написання навчальних текстів я детально вивчила Державний стандарт української мови.

Під час лінгвоекспертної практики я провела семантико-текстуальну експертизу щодо порушення честі, гідності та ділової репутації. Для аналізу використовувала алгоритм проведення таких експертиз, а також лексикографічні праці для обґрунтування своїх висновків.

Також оформила словник термінів лінгвіста-експерта, до якого увійшли визначення термінів, сформульовані на основі аналізу та порівняння наданих визначень у ключових лексикографічних працях експертів.

Перспективи після проходження цієї практики включають можливість роботи як у галузі текстотворення, так і в сфері судової лінгвістики. Набутий досвід допоможе мені ефективно працювати з текстами, як у творчих, так і в експертних напрямках, що значно розширює професійні горизонти.

30.09.2024р.

Щоденник практики

ДАТА	ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
02.09.2024 14:00	Зустріч з деканом факультету Р. О. Крохмальним. Інструктаж з техніки безпеки. Інформація керівника практики проф. Г. П. Мацюк від катедри загального мовознавства про завдання практики в Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою та у Львівському науково-дослідному інституті судових експертиз Міністерства юстиції України.
03.09.2024 10:00	Зустріч із директором МІОКу І. М. Ключковською та старшим науковим співробітником МІОКу О. М. Трумко. Погодження обсягу завдань практики з текстотворення на три тижні.
04.09.2024	Знайомство з інформаційними ресурсами МІОКу: порталом «Український навчальний всевіт», сайтом МІОКу, сторінками в соціальних мережах «Фейсбук» та «Інстаграм». Підготовка до зустрічі з Блаженнішим Святославом.
05.09.2024 12:00	Презентація книжки Блаженнішого Святослава «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!» в актовому залі Львівської політехніки. Робота над репортажем.
06.09.2024	Робота із трьома записами майстер-класів: прослуховування, запис ключових моментів
09.09.2024	Робота над дописами до трьох майстер-класів.
10.09.2024	Удосконалення тексту, перевірка помилок
11.09.2024	Перегляд шкіл/освітніх систем на порталі «Український освітній всевіт»
12.09.2024	Онлайн-зустріч з співробітницею МІОКу О. М. Трумко, розбір написаних текстів, удосконалення дописів про майстер-класи
13.09.2024	Відбір шкіл, відсутніх на порталі «Український освітній всевіт», збір інформації про них
	Написання 5 текстів про освітні осередки, про які немає

16.09.2024 11:00	інформації на порталі. Лекція наукового співробітника МІОКу Галини Бойко в Міжнародному інституті освіти, культури та зв'язків з діаспорою.
17.09.2024	Перевірка написаного тексту про школи, його візуальне оформлення. Визначення з особою героя національно-визвольних змагань.
18.09.2024	Знайомство та детальне вивчення Стандарту державної мови. Збір інформації про Дмитра Коцюбайла.
19.09.2024	Написання тексту рівня А2.
20.09.2024	Написання тексту рівня В1, В2.
23.09.2024	Перевірка текстів усіх рівнів, візуальне оформлення.
24.09.2024	Онлайн-лекція судового експерта ЛНДІСЕ А. Касянюк «Судова лінгвістична (семантико-текстуальна) експертиза у справах, пов'язаних із захистом честі, гідності та ділової репутації». Ознайомлення з поданою літературою.
25.09.2024	Виконання завдання, що стосується укладання словника термінів лінгвіста-експерта.
26.09.2024	Відбір прикладів, пов'язаних із захистом гідності та честі, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи.
27.09.2024 09:00	Онлайн-зустріч із судовим експертом ЛНДІСЕ А. Касянюк та керівником практики Г. П. Мацюк. Аналіз та обговорення завдань: укладання словника, прикладу, який містить негативну інформацію про особу за поданим алгоритмом.
30.09.2024	Підготовка документів для захисту практики.
01.10.2024	Захист практики.

Тексти

Завдання 1: Репортаж до події – презентація книги Блаженнішого Святослава «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!».

«Вона – це хроніка». Презентація книги Блаженнішого Святослава «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!».

5 вересня 2024 року в стінах Національного університету «Львівська політехніка», з ініціативи Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, відбулася значуща подія — презентація книги **Блаженнішого Святослава «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!»**.

Цей день збігся з Днем жалоби за жертвами ракетного удару по Львову, що трагічно стався 4 вересня. Через оголошену повітряну тривогу презентація перемістилася до укриття університету. Блаженніший Святослав підкреслив, що більшість текстів книги були укладені саме в бомбосховищах, що додало заходу символічного змісту.

Зі вступним словом до всіх присутніх звернувся в.о. ректора Національного університету «Львівська політехніка» Юрій Бобало. Він висловив вдячність Главі УГКЦ за духовне лідерство та підтримку, зокрема за служіння капеланів, які духовно зміцнюють українських воїнів у найважчі часи. Наставник студентської спільноти ствердив, що назва книги «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!» – глибоке свідчення незламності народу України, який невтомно бореться задля перемоги над жорстоким ворогом.

Модератором події виступила директорка МІОКу, *Ірина Ключковська*, яка наголосила на духовній важливості цієї зустрічі для академічної спільноти. «Ця зустріч увійде в аннали нашої історії», – із впевненістю зазначила вона. «Ця книга — не лише для християн, вона для всього українського народу, тих, хто бореться тут і в окопах», — додала директорка МІОКу.

«Повертаюся думками до перших днів війни», – зізнався Блаженніший Святослав під час свого виступу. Його слова відразу перенесли присутніх у той тривожний час, коли майбутнє України було невідоме. Настоятель УГКЦ пригадав перші миті війни, коли тисячі людей з усього світу запитували, чи Київ ще тримається. Його щоденні звернення стали відповіддю на ці запитання, підтверджуючи, що Київ живий, стоїть, молиться і бореться.

Патріарх наголосив на значущій ролі Церкви як духовної опори в цей складний час. «Люди потребують материнського голосу, який їх огорне. Голосу люблячої церкви, від якої народ очікує голос надії, який нас тримає, усуває страх і розпач, дає стійкість, яку нам так потрібно», – підкреслив Блаженніший.

Цей «щоденник війни» став не лише свідченням страждань українського народу, а й «доказом міжнародних злочинів російських заїд». Адже зібрані в ньому факти є незаперечним свідченням численних звірств, скоєних на території України.

Інтегральна складова заходу знайшла своє вираження у музично-поетичній інтерпретації текстів книги. Виступ *сестер Лесі та Галі Тельнюк*, з авторськими композиціями став яскравим прикладом синтезу музики та слова. Їхні мелодії, що органічно доповнювали тексти книги, створили атмосферу духовного заглиблення та внутрішнього спокою. Художнє читання уривків виконував Заслужений діяч мистецтв України *Юрій Чеков*.

Ця частина презентації книги Блаженнішого Святослава стала потужним емоційним завершенням, глибоко зворушивши всіх присутніх.

Завдання 2: створити публікації-анонси про майстер-класи в межах Лабораторії творчих ідей на Третьому світовому форумі українознавчих суботніх і недільних шкіл

Публікація №4. Виступ Олександри Приставської.

Продовжуємо ділитися з вами креативними та цікавими освітніми напрацюваннями, що були представлені в межах Лабораторії творчих ідей на Третьому світовому форумі українознавчих суботніх і недільних шкіл.

Олександра Приставська, директорка Центру професійного розвитку педагогічних працівників м. Львова, виступила з презентацією на тему «Національно-патріотичне виховання: відчутти чи “почути”, хто ти (інтегровані активності в освітньому процесі Львова)».

✦ «Національно-патріотичне виховання — це те, що було і є на часі», — зауважила Олександра Приставська, підкреслюючи важливість роботи з учнями у цій площині.

У своїй презентації пані Олександра висвітлила інтегровані підходи у вихованні патріотизму, розповіла про організацію та проведення різноманітних проєктів і заходів (благодійні акції, таборування, уроки незламності тощо), спрямованих на розвиток національно-патріотичних цінностей учнів.

📌 Повний запис майстер-класу можна переглянути на YouTube-каналі МІОКу: [\[покликання\]](#)

#патріотизм #мова #українськашкола

Публікація №5. Виступ Лідії Фісунової

✿ На YouTube каналі МІОКу доступний ще один запис майстерки першого дня Лабораторії творчих ідей Третього світового форуму українознавчих суботніх і недільних шкіл від **Лідії Фісунової**, що представила дуже актуальну та важливу тему – «Бути чи не бути українським школам закордоном?»

📌 Лідія Фісунова – експертка освіти, тренерка освітнього центру МрійДій, консультантка з трансформаційних освітніх проєктів, методистка, коуч.

У своєму виступі вона підкреслила, що міжкультурна комунікація є суттєвим викликом для суспільства.

✦ «Найважливіше – знайти оптимальний баланс, розуміти значення навчання новим культурним аспектам, просувати інтеграцію різних культур та зменшувати соціальне напруження, що може виникати через культурні розбіжності», – зазначила Лідія Фісунова.

Лідія Фісунова також розповіла про свій досвід роботи у двомовних школах Балтії і зауважила, наскільки важливо формувати особистостей, які будуть затребувані як в Україні, так і в Європі.

📌 Детальніше ознайомитися з виступом, можна, переглянувши запис майстер-класу на YouTube-каналі МІОКу: [\[покликання\]](#)

#українськамова #українськашкола #мова

Публікація №6. Виступ Тетяни Співаковської

Як зробити так, щоб учень старших класів відчував себе важливим та зацікавленим на уроці?

Тетяна Співаковська з ОАЕ поділилася своїм підходом на Лабораторії творчих ідей, презентуючи тему «Інтерактивні методи викладання українознавчих дисциплін для учнів старших класів».

📌 Тетяна Співаковська – к. екон. наук. доцентка, заступниця директора української школи «Софія», головна редакторка «Емірати Сьогодні».

🗣️ «Інтерактивна модель навчання – більше, ніж просто діалог. Це колективне групове навчання, співпраця, в якій учень та вчитель є рівноправними суб'єктами навчального процесу», – наголосила Тетяна Співаковська під час виступу.

Пані Тетяна відзначила, що у своїй роботі використовує різноманітні кейси, зокрема матеріали Міжнародного конкурсу проєктів «Бренд Україна: творимо разом». У 2020 році МІОК спільно з Українською школою «Софія» в ОАЕ організували цей захід для української молоді за кордоном. Ініціатива конкурсу полягала у відкритті нових, креативних підходів до формування та просування бренду Україна.

📖 Більше інформації про інтерактивні методи викладання українознавчих дисциплін для старшокласників, а також про особистий досвід Тетяни Співаковської застосування різноманітних кейсів на уроках, можна знайти в записі майстер-класу на YouTube-каналі МІОКу: [\[покликання\]](#)

#українська школа #мова #українська мова #МоваНаЧасі

Завдання 3: написати текстові матеріали про українські освітні системи за кордоном на портал «Український освітній всесвіт».

Недільна українська школа «Берегиня», м.Нагоя (Японсько – українська культурна асоціація)

Рік заснування: 2021 рік

Тип закладу:

Дні навчання: неділя

Контакти: +81 70 4196 7868

Електронна пошта закладу:
pro.juca@gmail.com

Прізвище та ім'я керівника:

Ігор Даценко

Прізвище та ім'я контактної особи:

Ігор Даценко

Сайт: <https://jp-ua.org/school/>

Країна: Японія

Місто: м.Нагоя

Навчальні дисципліни:

- українська мова і література
- народознавство

Ранг: Школа**Тип сертифіката:****Кількість учнів та вік:**

Українська недільна школа «Берегиня» розпочала свою діяльність у квітні 2021 року в місті Нагоя, Японія. Цей навчальний заклад – важлива освітньо - культурна ініціатива, створена за підтримки Японсько-української культурної асоціації. Проєкт реалізовано за підтримки Міністерства закордонних справ України та посольства України в Японії.

Основна мета школи полягає не тільки в навчанні української мови, але й у поширенні української культурної спадщини серед японського суспільства. Школа «Берегиня» сприяє формуванню культурних зв'язків між двома країнами, організовуючи різноманітні заняття з українознавства, традиційних українських свят, конкурсів та майстер-класів із народної творчості. Крім того, цей навчальний заклад виступає унікальною платформою для інтеграції української громади в Японії та популяризації українських культурних традицій серед японського населення.

Діяльність школи орієнтована на широку аудиторію: до занять можуть долучитися як українці, що постійно проживають у Японії, так і японці, зацікавлені у вивченні української мови та глибшому ознайомленні з багатогранною українською культурою. Школа відіграє важливу роль у зміцненні культурного діалогу між Україною та Японією, створюючи простір для взаємного збагачення на основі поваги до національних традицій.

**Українська суботня школа в м. Каїр
(при Посольстві України на волонтерських засадах)**

Рік заснування:**Тип закладу:**

Дні навчання: субота

Контакти: +20 223 78 68 71

Електронна пошта закладу:
ukrainianschool.cairo@gmail.com

Прізвище та ім'я керівника:

Лідія Дідук

Прізвище та ім'я контактної особи:

Лідія Дідук

Соціальні мережі:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100090421690747>

Країна: Єгипет

Адреса: м. Каїр, Мааді, вул. 83, буд.
№ 50 (приміщення ПУ)

Місто: м. Каїр

Навчальні дисципліни:

- українська мова і література
- українознавство
- історія України
- українські народні танці

Ранг: Школа

Тип сертифіката:

Українська суботня школа при Посольстві України в Каїрі – освітній осередок, що функціонує на волонтерських засадах. Її головною метою є збереження української мови, культури та національної ідентичності серед дітей української діаспори, які проживають в Єгипті або тимчасово перебувають у цій країні.

Освітній процес у школі зосереджений на забезпеченні учнів базовими знаннями з української мови, літератури та історії. Навчання відбувається за адаптованими програмами, що враховують вікові особливості дітей і специфіку проживання за кордоном. Значна увага приділяється розвитку мовних навичок, зокрема читанню, письму та усному мовленню. Учні вивчають основні твори української літератури та знайомляться з творчістю українських письменників. Навчальна програма охоплює ключові етапи української історії, з акцентом на розвиток національної самосвідомості, де діти вивчають історичні події, культурні здобутки та видатних діячів України.

Позашкільний процес у школі є невід'ємною частиною освітньої програми. Він зосереджується на проведенні різноманітних культурних та громадських заходів, що спрямовані на формування патріотизму, поширення знань про українську культуру та залучення дітей до активного громадського життя. Школярі беруть участь у святкуванні традиційних українських свят, таких як Різдво, Великдень, День Незалежності України. Діти мають можливість брати участь у театральних виставах, концертах, художніх конкурсах, що допомагає розвивати їхні творчі здібності та командну роботу. Школа також заохочує дітей до участі в благодійних акціях та проєктах, що формують у них почуття соціальної відповідальності.

Таким чином, діяльність Української суботньої школи при Посольстві в Каїрі спрямована на створення середовища, де діти можуть зберігати зв'язок з Батьківщиною, розвивати свої знання та навички, а також підтримувати культурні та національні традиції України, навіть перебуваючи далеко від неї.

Українська школа в Лівані ім. Агатангела Кримського (Громадська організація «Громада українців Лівану»)

Рік заснування: 2021 рік

Тип закладу: онлайн-школа

Контакти: +81 70 4196 7868

Електронна пошта:
larissa_tarasyuk@yahoo.com

Сайт :

<https://lebanonua.com/personalities/ukrayinsk-a-shkola-imeni-agatangela-krymskogo/#4>

Прізвище та ім'я керівника:
Лариса Тарасюк

Прізвище та ім'я контактної особи:

Лариса Тарасюк

Соціальні мережі :

<https://www.facebook.com/uaschoollb>

Країна: Ліван (Ліванська Республіка)

Місто: м. Ліван

Навчальні дисципліни:

- українська мова
- читання
- малювання

Ранг: Школа

Кількість учнів та вік: приблизно 50 учнів

Українська школа імені Агатангела Кримського в Лівані була заснована у 2021 році як освітній онлайн-заклад, метою якого є збереження та розвиток української культури, мови та традицій серед української діаспори в Лівані та інших країнах. Спочатку школа функціонувала на волонтерських засадах як тимчасова ініціатива, однак, завдяки значному успіху і популярності серед учнів, перетворилася на постійний освітній проєкт.

Однією з важливих особливостей цієї школи є те, що в ній навчаються не лише діти з Лівану, а й з сусідніх країн, зокрема з Сирії.

Освітній процес організований за триместровою системою, що забезпечує чітке планування навчального року і дозволяє учням систематично освоювати матеріал. Навчальна програма охоплює широкий спектр предметів, серед яких українська мова, література, малювання, а також спеціальні розмовні заняття для дорослих, що спрямовані на підвищення мовної компетенції та підтримку української ідентичності серед усіх вікових груп.

Окрім основних занять, школа також бере активну участь у міжнародних проєктах, зокрема конкурси малюнків, онлайн-зустрічі з видатними українськими

письменниками та інші ініціативи. Особливу увагу приділяють благодійним заходам, метою яких є підтримка України та Збройних Сил в умовах сучасних викликів.

Важливою складовою діяльності школи є тісна співпраця з Посольством України в Лівані та Громадою українців Лівану. Учні та вчителі школи регулярно залучаються до організації та проведення культурних подій, спрямованих на популяризацію української культури в Лівані, що також сприяє зміцненню зв'язків між українською діаспорою та рідною країною.

Головний принцип роботи школи: з любов'ю та повагою до України!

**Українська суботня школа м. Крайстчерч
(Асоціація українців південних регіонів Нової Зеландії)**

Рік заснування:

Тип закладу:

Дні навчання: субота

Контакти:

Електронна пошта закладу:

education@uanzsouth.org.nz

Прізвище та ім'я керівника:

Рената Маревка

Прізвище та ім'я контактної особи:

Рената Маревка

Сайт: <http://www.uanzsouth.org.nz/about-school/>

Країна: Нова Зеландія

Місто: м. Крайстчерч

Адреса: [341 Halswell Rd, Halswell
Christchurch](#)

[Canterbury 8025 New Zealand](#)

Навчальні дисципліни:

- українознавчі предмети

Ранг: Школа**Кількість учнів та вік:**

Українська суботня школа у м. Крайстчерч, яка діє під егідою Асоціації українців південних регіонів Нової Зеландії, є важливим культурно-освітнім проектом, спрямованим на підтримку й розвиток української мови, культури та історії серед молодого покоління українців у Новій Зеландії. Мета школи – надати дітям можливість зберегти зв'язок із українським корінням через систематичне вивчення рідної мови та культурної спадщини.

Заняття проходять щосуботи з 14:00 до 15:00 у кімнаті Центру Піхарау Те Нāруа Halswell. Програма навчання включає такі аспекти, як вивчення української мови (читання, письмо, усне мовлення), знайомство з історією України, її культурними традиціями, звичаями та святами. Окрім теоретичних знань, учням запропоновано творчі завдання та інтерактивні методи навчання, що сприяють глибшому засвоєнню матеріалу. Наприкінці кожного заняття діти отримують домашні завдання для закріплення отриманих знань.

Особливої уваги заслуговує створення комфортних умов для батьків, які можуть залишатися у класі під час занять. Центр Те Нāруа Halswell пропонує різноманітні зручності: тут є кафе, басейн та дитячий майданчик. Це дозволяє сім'ям ефективно організувати свій час, поєднуючи очікування з відпочинком.

Організація навчального процесу здійснюється без необхідності попередньої реєстрації. Вартість одного уроку становить \$2-3. Отримані кошти спрямовуються виключно на покриття витрат на оренду приміщення.

Школа відкрита для всіх бажаючих, незалежно від рівня знань української мови, що дозволяє адаптувати навчальний процес під потреби кожного учня.

+ **Ukrainian School of Orange Country**

Рік заснування:

Тип закладу:

Дні навчання: субота

Контакти: +1(312) 758 1314

Електронна пошта закладу:
orangecounty.ua@gmail.com

Прізвище та ім'я керівника:

Марія Кобилянська

Прізвище та ім'я контактної особи:

Марія Кобилянська

Сайт школи:

<https://ukrainianschooloc.com/>

Соціальні мережі:

Фейсбук –

<https://www.facebook.com/groups/ukrainiananschooloforangecounty>

Інстаграм

https://www.instagram.com/usoc_california/?igshid=NzAzN2Q1NTE%3D&fbclid=IwAR3GuLJBptW5iqco3xJji9b9HZ70kfPhihbY9RDmweadCHh85bf0H781-eE

Країна: США

Місто: Дейна-Пойнт, Каліфорнія

Навчальні дисципліни:

- українська мова та література
- історія
- мистецтво

Ранг: Школа

Кількість учнів та вік: від 4-х років

Українська Школа Орандж Каунтрі (Orange County Ukrainian School) розташована в штаті Каліфорнія, США. Це суботня школа, яка надає можливість українським дітям та молоді вивчати українську мову, культуру, історію та традиції. Її мета – підтримувати українську мову серед діаспори та формувати зв'язок між поколіннями українців, що живуть за межами України.

Навчання відбувається на різних рівнях. Школа надає комплексну освітню програму. Вона охоплює вивчення української мови, граматики, читання та письма, а також занурення в українську культуру та історію. Очолюють школу досвідчені викладачі, Марія Кобилянська та Наталія Кобилянська, які мають великий досвід роботи в освітніх установах України та США.

Однією з важливих ініціатив школи стало створення літнього табору для дітей - біженців у 2022 році, де вони могли знайти відчуття причетності та нормалізувати своє життя в умовах вимушеної міграції. Цей проєкт відіграв важливу роль у підтримці дітей, які пережили травми війни, і надав їм можливість інтеграції у нове середовище та збереження власної ідентичності.

Українська Школа Орандж Каунтрі відіграє важливу роль не тільки в освітньому процесі, а й у підтримці України на міжнародному рівні. Окрім реалізації навчальних програм, школа активно залучається до громадської діяльності, спрямованої на підтримку українців, постраждалих від війни, через організацію мітингів, благодійних заходів та кампаній зі збору коштів. Ці заходи допомагають збирати необхідні ресурси для підтримки українських біженців, військових та волонтерів в Україні. Завдяки активній участі в цих акціях школа не лише допомагає своїм учням зберегти зв'язок з рідною країною, але й сприяє формуванню громадської думки в США щодо підтримки українського народу.

Завдання 4: укласти збірник власних текстів для читання, про героя національно-визвольних змагань відповідно до рівнів володіння українською мовою як іноземною (A2, B1, B2).

Рівень A2

Дмитро Коцюбайло – Герой України

за

Дмитро Коцюбайло, відомий як «Да Вінчі», був справжнім героєм. Він пішов на війну та захищав Україну. Його загін називали «Вовки Да Вінчі», і Дмитро був їхнім лідером. Всі солдати поважали його сміливість і силу. За свою відважність він отримав звання Героя України, бо дуже любив свою країну і був відважним. Дмитро завжди був готовий до бою і не боявся ворога. Його серце билося для

України. Він загинув, але його ім'я залишилося в пам'яті людей.

Текст відповідає рівню A2, оскільки побудований логічно і послідовно, з чіткою ідеєю та описом головного героя. Опис зосереджується на основних характеристиках героя без зайвої деталізації. У тексті використовуються короткі, прості речення без складних граматичних конструкцій. Використано просту загальноповсякденну лексику. Нові слова – герой, загін, відважність – можна вивчити з цього тексту, та одразу практикувати їхнє значення з контексту.

Рівень B1

Дмитро Коцюбайло: Символ мужності та патріотизму

На схилах Карпат, де вітер розповідає легенди про козаків, народився юнак, який увійшов в історію України. Дмитро Коцюбайло, відомий як "Да Вінчі", був не тільки воїном, але і справжнім лідером, художником і патріотом.

Він народився 1 листопада 1995 року в селі Задністрянському, що в Івано-Франківській області. Його прадід воював у складі Української Повстанської Армії (УПА), а Дмитро з дитинства відчував міцний зв'язок із рідною землею. Він мріяв

про вільну Україну. Дмитро закінчив школу та професійний ліцей, а потім долучився до Революції Гідності.

Коли на сході України почалася війна, Дмитро без вагань пішов захищати свою країну. У 2014 році, коли йому було 18 років, він приєднався до військових сил, що боролися проти російського вторгнення. Він був командиром взводу і брав участь у боях біля Писків, Авдіївки та Дебальцевого. Попри важкі поранення, Дмитро повернувся на фронт після лікування.

Дмитро став командиром батальйону "Вовки Да Вінчі". Його рішення і відвага надихали інших бійців. У вільний час він малював картини, які відображали його мрії про мирну Україну. Він був не тільки командиром, але й другом для своїх бійців.

За свої заслуги Дмитро Коцюбайло отримав звання Героя України. Його ім'я стало символом сили українського народу. Хоча його вже немає з нами, його спадщина живе в серцях багатьох українців.

Текст для вивчення мови на рівні В1 може бути використаним для практикування минулого часу.

Рівень В2

Серце Незламного: спогад про Героя України

Дмитро Коцюбайло, відомий як Да Вінчі, став символом мужності та відваги в найгарячіші роки війни з росією. Він пройшов крізь вогонь і руїни, відзначаючи себе у складі Добровольчого українського корпусу «Правий сектор». Восени 2021 року, за свої видатні заслуги Дмитро Коцюбайло був удостоєний звання Героя України, яке отримав з рук президента Володимира Зеленського. Він став першим добровольцем, який удостоївся цього звання прижиттєво. Його дід, воїн УПА, залишив по собі спадщину, яка додала ваги його військовій справі.

Командуючи ротами «Вовки Да Вінчі», Дмитро став втіленням нової української армії, яка спиралася на якість, а не на кількість. Його підрозділ вражав своєю дисципліною та професіоналізмом. Воюючи з ворогом, він обирав стратегію, яка базувалася на хитрості, спритності та мудрості. Незважаючи на чисельну перевагу російських військ, під його командуванням «Вовки Да Вінчі» завдавали нищівних ударів, демонструючи, що справжня сила полягає в якості, а не в кількості.

Побратим Дмитра, Михайло Ухман, згадує: «Воювати не вміли. Да Вінчі весь час вчився.» Цей вислів відображає постійне прагнення Дмитра до самовдосконалення, його готовність вчитися новому, щоб бути кращим командиром для своїх бійців. «Дмитро та підрозділ, яким він керував – «Вовки Да Вінчі» – перша окрема штурмова рота, що воювала не кількістю, а якістю», — додає Ухман, підкреслюючи важливість професіоналізму.

У Дмитра завжди було щось юнацьке, блиск в очах. Він вів за собою своїх бійців, будучи справжнім ватажком зграї. «Я б назвав бригаду, вулицю, місто на його честь,» — ділиться Михайло Ухман, відзначаючи величезний внесок, який Дмитро зробив для України. «Десятки генералів не варті того, що зробив Дмитро для нашої країни, для нас усіх.» Цей вислів відображає глибоку повагу до його подвигів.

Дмитро понад усе любив Україну. Його серце було віддане рідній землі, проте він рідко знаходив час на особисте життя. У нього була дівчина Аліна, з якою вони познайомилися на війні. Вона була з ним від початку до кінця, розділяючи з ним всі тяготи та випробування.

«Вовки Да Вінчі будуть мститися, і дуже жорстоко,» — вважає Ухман, наголошуючи на рішучості та відвазі підрозділу, що стояло під командуванням Дмитра. Ця рішучість стала визначальною у їхній боротьбі проти ворога.

З вірою у перемогу, Дмитро присвятив своє життя Україні, ставши прикладом для всіх. Він був вартий десяти героїв, залишаючи по собі спадщину, яка надихатиме прийдешні покоління. І хоча він не знав, що його очікує, його відданість та любов до України ніколи не згаснуть. Українці завжди пам'ятатимуть про Дмитра Коцюбайла, його мужність та патріотизм, які стали символом боротьби за свободу та незалежність.

Текст для вивчення мови на рівні B2 має такі характерні ознаки:

1. Містить складні речення з різними формами підрядних конструкцій і пасивними формами. Наприклад, конструкції на зразок "був удостоєний звання Героя України" вимагають розуміння пасивного стану.

2. У тексті використано широкий спектр лексики, яка включає як загальні, так і спеціалізовані терміни (наприклад, «Добровольчий український корпус», «дисципліна»). Це вимагає знання не лише базової лексики, а й термінів, що стосуються військової справи та патріотизму.

3. Інтеграція цитат від інших осіб створює додаткову складність і потребує здатності аналізувати висловлювання інших.

Використана література:

1. Інформація про Дмитро Коцюбайло (Да Вінчі) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://forbes.ua/profile/dmitro-kotsyubaylo-da-vinchi-692>.
2. «Да Вінчі» Дмитро Коцюбайло, якого боялися російські агресори [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3781195-da-vinci-dmitro-kocubajlo-akogo-boalisa-rosijski-agresori.html>.
3. Видатні риси полеглого воїна Да Вінчі. Він встиг показати, яким має бути герой [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.rbc.ua/rus/stylar/vidatni-risi-poleglogo-voyina-zsu-vinchi-1698831421.html>.
4. Перша річниця з дня загибелі Дмитра Коцюбайла (Да Вінчі): Героя України та борця за незалежність [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://espreso.tv/suspilstvo-persha-richnitsya-z-dnya-zagibeli-geroya-ukraini-dmitra-kotsyubayla>.
5. Під Бахмутом загинув Герой України Дмитро Коцюбайло, відомий як \"Да Вінчі\" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://suspilne.media/407157-pid-bahmutom-zaginuv-geroj-ukraini-dmitro-kocubajlo-vidomij-ak-da-vinci/>.

Дослідження з метою проведення семантико-текстуальної експертизи

Висловлювання зі скріншоту соціальної мережі: **Если вы хотели спросить: что за херня испаскудила вид? то я вам скажу! Это ВТОРОЙ музей голодомора! Как часто вы были в первом?**

Текст, представлений на зображенні, написаний російською мовою, при цьому використовуються елементи розмовної лексики, зокрема слово «хрень», що свідчить про неформальний характер висловлювання. Стил ь викладу є переважно розмовним з елементами публіцистики. Розмовний стиль виражений через використання нецензурної лексики, тоді як публіцистичний – через критику громадських процесів, зокрема будівництва музею Голодомору.

Жанр тексту можна віднести до публікацій у соціальних мережах, зокрема в Instagram, що підтверджується візуальним форматом зображення, на якому присутній профіль користувача Instagram. Щодо інформації про конкретну особу, на зображенні представлений профіль публічної особи – Анни Давиденко, яка позиціонує себе як PR агент. Адресат тексту – це підписники автора.

У першому тексті вжито лексему «херня», значення цього слова знаходимо у словнику :

ХЕРНЯ, ж., вульг.-просторозм. 1. Те саме, що ХУЙНЯ.

ХУЙНЯ, ж., общ., згруб.-просторозм. 1. зне- важл. або презирл. Що-небудь незначне, не варте уваги. 2. зневажл. Будь-що (предмет, одяг, страва і т. ін.) поганої якості. 3. зневажл. Що-небудь безглузде, негативне, погане (про дії, вчинки, висловлювання і т. ін.).¹

Ця лексема має вузьке обценно-вульгарне значення і використовується для позначення чогось неважливого, безглузлого або поганої якості. У просторіччі вона набуває презирливого відтінку щодо предметів, дій або навіть висловлювань. У цьому випадку судження визначається як оцінне через наявність концептуально значущого ядерного компонента висловлювання, який передбачає негативну оцінку сказаного.

Фраза «*испаскудила вид*» є **оціночним судженням**, яке має суб'єктивну природу і відображає негативну емоційну реакцію автора на певну ситуацію. Лексемі «*испаскудила*» відповідає українське «*паскудити*», що у тлумачному словнику української мови має значення²:

ПАСКУДИТИ, джу, диш, недок., розм.

1. перех. Покривати брудом; бруднити.

// перен. Дотиком, втручанням, присутністю і т. ін. оскверняти, опоганювати когось, щось. // перен. Виставляти кого-, що-небудь в недоброму світлі, соромити, чорнити когось.

2. перех. Заподіювати шкоду; псувати.

---

¹ Ставицька Л. (2008). Українська мова без табу = Ukrainian Without Taboos : слов. нецензур. лексики та її відповідників : обценізми, евфемізми, сексуалізми. Київ: Критика, 2008. 454 с. С.385.

² Словник української мови: в 11 томах. — Том 6, 1975. — Стор. 86.

У цьому випадку автор використовує експресивну лексику з яскраво вираженою негативною конотацією («*испаскудила*»), що вказує на його **негативне сприйняття змін у зовнішньому середовищі** внаслідок побудови об'єкта (музею).

Це судження не є фактичним, оскільки **не містить об'єктивної інформації про фізичні характеристики чи реальний вплив** музею на вигляд території, а передає **суб'єктивну оцінку**, засновану на особистому сприйнятті та емоціях автора.

«*Это ВТОРОЙ музей голодомора!*» – фактичне твердження, оскільки описує конкретний факт — наявність другого музею Голодомору. Воно не містить емоційного забарвлення і є інформаційним, оскільки говорить про існування об'єкта (музею).

Музей Голодомору зображує національну трагедію та є частиною колективної пам'яті українців, тому його критика в такому стилі може сприйматися як знецінення важливого елемента національної ідентичності. Висловлювання «*испаскудила вид*» і використання терміну «*херня*» свідчать про зневажливе ставлення до важливої історичної пам'яті українського народу, що створює образ зневаги до національної гідності.

Таким чином, цей текст містить ознаки приниження національної пам'яті та гідності, особливо з огляду на символічне значення музею Голодомору для українського суспільства.

Словник лінгвіста-експерта

Аргумент — це теоретичне або фактичне судження, яке використовується для обґрунтування чи підтвердження тези. У різних галузях знань аргументи можуть бути представлені у вигляді статистичних даних, наукових фактів, документів, або мовних і текстових структур, які підлягають інтерпретації. Аргументи класифікуються на різні типи, зокрема юридичні, логічні, психологічні, в залежності від сфери застосування та мети використання.

Аргумент – теоретичне або фактичне судження, за допомогою якого обґрунтовується теза. В юрислінгвістиці А. є фактологічний матеріал, підданий інтерпретації дослідником тексту (напр., статистичні дані, документи, наукові факти, мовні одиниці, усний або писемний текст, прийоми організації тексту та ін.). А. поділяються на юридичні, лінгвістичні, логічні, психологічні та ін.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.21.

АРГУМЕНТ, у, чол.

1. книжн. Підстава, доказ, які наводяться для обґрунтування, підтвердження чого-небудь.
2. мат. Незалежна змінна величина.

[Словник української мови: в 11 томах. — Том 1, 1970. — Стор. 57.](#)

Аргумент – теоретичне або фактичне судження, за допомогою якого обґрунтовується теза. В медіа А. використовується як фактологічний матеріал, за допомогою якого створюються інформаційні жанри (напр., статистичні дані, документи, наукові факти та ін.). А. поділяються на логічні, психологічні та інші типи.

Медіалінгвістика: словник термінів і понять/ Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов/за ред . Л. І. Шевченко. Вид. 2-ге, випр. і доп. Київ, 2014. С. 24

Евфемізм – це нейтральне або пом'якшене слово чи вираз, яке використовується для заміни грубих або соціально неприйнятних слів, щоб уникнути негативних емоційних реакцій чи образ; Е. часто застосовуються в різних сферах комунікації, зокрема в політичній та соціальній, для створення більш прийнятних або коректних формулювань.

Евфемізм – емоційно нейтральне слово або словосполучення, що вживаються замість синонімічних їм табуованих чи неприйнятих у культурній традиції конструкцій, напр.: літній, мудрий (замість старий), соціально незахищені (замість інваліди, люди без постійного місця проживання та ін.), зелений змій (замість алкоголь) та ін.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.45.

ЕВФЕМІЗМ, у, чол. Слово чи вираз, яким замінують у мові грубе, непристойне, з неприємним емоціональним забарвленням слово; // Заміна грубих, непристойних, неприємних і т. ін. слів іншими словами. *Користуємось синонімами.. у випадках так званого евфемізму.., тобто для заміни слів з неприємним змістом або забарвленням іншими словами, які не викликають грубих, неприємних і неприйнятних уявлень і почувань* (Курс сучасної української літературної мови, I, 1951, 61).

Словник української мови: в 11 томах. — Том 2, 1971. — Стор. 453.

Евфемізм – семантично нейтральне слово або словосполучення, що вживається замість синонімічних йому табуйованих чи неприйнятих у культурній традиції словесних конструкцій. Напр., місце позбавлення волі (в'язниця), людина похилого віку (старий) та ін. Е. часто використовується політичній комунікації: нейтралізувати політичного противника (обмежити політичну активність), економний тариф (дешевий тариф) та ін.

Медіалінгвістика: словник термінів і понять / Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов/за ред. Л. І. Шевченко. Вид. 2-ге, випр. і доп. Київ, 2014. С. 44

Експерт — спеціаліст з глибокими знаннями та досвідом у певній галузі, який залучається для проведення експертизи та надання кваліфікованих висновків або консультацій на підставі своїх професійних компетенцій.

Експерт – особа, яка володіє спеціальними знаннями та залучається слідчими органами, судом, арбітражним судом для проведення судової експертизи.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.44.

ЕКСПЕРТ, а, чол. Фахівець, що робить експертизу. *Обвинувачений має право.. задавати запитання іншим обвинуваченим, свідкам, експертам і т. д.* (Радянський суд, 1951, 56); *Після детальних обчислень, зроблених різними експертами, управління будівництва погодилося з професором* (Микола Трублаїні, III, 1956, 417).

Словник української мови: в 11 томах. — Том 2, 1971. — Стор. 462.

ЕКСПЕРТ, -а, ч. Фахівець у будь-якій галузі, що проводить експертизу та здатний на підставі своїх знань та досвіду надавати кваліфіковану консультацію. "Експерт-бонітер" - зоотехнік-селекціонер вищої кваліфікації, який спеціалізується на кваліфікації тварин за їх типом. Експерт-гемолог: експерт декоративного каміння - фізична особа, що має відповідне кваліфікаційне свідоцтво.

Великий тлумачний словник сучасної української мови // за ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь : ВТФ Перун, 2004. С.143-144.

Імплікація – це логічний зв'язок між двома твердженнями, за якого істинність одного (умови) визначає істинність іншого (наслідку). І. також відображає здатність реципієнта інтерпретувати приховані смисли повідомлення на основі наявних знань та контексту.

Імплікація – можливість сприйняття інформації, що супроводжує зміст раніше одержаного повідомлення завдяки наявним у свідомості реципієнта знанням про дійсність.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.64.

ІМПЛІКАЦІЯ (лат. *implicatio*, від *implico* – тісно зв'язую) – логічна операція, за допомогою якої з двох висловлювань утворюється умовне висловлювання “якщо..., то...”.
Словник іншомовних слів / Уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. - Київ: Наукова думка, 2000. - 680 с. С.222

ІМПЛІКАЦІЯ, -ї, ж., лог. Спосіб зв'язку двох простих висловлювань у складний за допомогою конструкції «якщо..., то...».

Великий тлумачний словник сучасної української мови // за ред. В. Т. Бусел. — К.: Ірпінь : ВТФ Перун, 2004. С.493

Контекст – сукупність інформаційних, ситуаційних та смислових обставин, які забезпечують розуміння значення окремих слів, виразів або фрагментів тексту. Він слугує основою для інтерпретації змісту та надає додаткові відомості, які допомагають точно усвідомити значення висловлювань, враховуючи їхню зв'язність і взаємозалежність з навколишніми подіями чи обставинами.

Контекст – необхідний і достатній для розуміння значення, смислу сказаного фрагменту тексту, що є несуперечливим щодо загального змісту даного тексту. Відповідний К. дозволяє зрозуміти значення змісту інформації та мотивувати особливості її сприйняття й інтерпретації.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.78.

КОНТЕКСТ (від лат. *contextus* – тісний зв'язок, з'єднання) – 1) Уривок тексту із закінченою думкою, який дає змогу точно визначити смисл окремого слова або виразу, що входять до його складу. 2) Переносно – сукупність обставин, подій тощо, у тісному зв'язку з якими слід розглядати певну подію.

Словник іншомовних слів / Уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. - Київ: Наукова думка, 2000. - 680 с. С.292

КОНТЕКСТ, у, чол. Закінчений за змістом уривок тексту, що дає змогу встановити значення слова або речення, які входять до його складу.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 4, 1973. — Стор. 268.

Маніпуляція медійна – процес свідомого використання медіа-ресурсів та інформації з метою впливу на свідомість і поведінку реципієнта. Ця маніпуляція може бути як відкритою, коли відбувається активне впливання через безпосереднє вираження думок і ідей, так і прихованою, коли застосовуються складні мовні засоби, такі як метафори, алюзії та інші риторичні прийоми, що створюють певні ілюзії або помилки у сприйнятті. Основна мета М. і. полягає у формуванні специфічних установок, бажань та дій у реципієнта, які можуть не відповідати його справжнім переконанням чи намірам.

Маніпуляція інформаційна; М. медійна – використання інформації, медіаресурсів із метою впливу на свідомість реципієнта. М. і. часто використовується з політичною та ідеологічною метою, буває відкритою і прихованою. Відкрита М. і. – вербалізація активного, прямого впливу на реципієнта (актуалізація ментальних і культурних стереотипів, цивілізаційної традиції, суспільних сподівань і прагнень та ін.). Прихована М. і. – специфічне (з використанням багатозначності слова, перифраза, метафори, метонімії, алюзії та ін.) застосування мовних засобів із метою моделювання певної поведінки реципієнта.

Маніпуляція мовна – свідомо модельований мовний вплив, що передбачає актуалізацію у психіці реципієнта заданих комунікантом вербалізованих цілей, бажань, намірів, установок, які не збігаються з істинними намірами людини. Основу М. м. складають психологічні та психолінгвістичні механізми, що змушують реципієнта некритично сприймати мовну комунікацію, сприяють формуванню в його свідомості певних ілюзій або помилок, провокують його на вчинення вигідних для маніпулятора дій.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.85-86

МАНІПУЛЯЦІЯ, ї, жін.

1. Виконувана руками складна дія, що звичайно вимагає вправності, вміння тощо.
2. перен., розм., рідко. Те саме, що махінація; шахрайство.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 4, 1973. — Стор. 621.

Маніпуляція медійна; М. інформаційна – використання інформації, медіаресурсів з метою впливу на свідомість реципієнта. М. м. часто використовується в політичних та ідеологічних цілях. М. буває відкритою та прихованою. Відкрита М. – вербалізація активного, прямого впливу на реципієнта (актуалізація ментальних і культурних стереотипів, цивілізаційної традиції, суспільних сподівань і прагнень та ін.). Прихована М. – специфічне (з використанням багатозначності слова, перифраз, метафор, метонімії, алюзій та ін.) застосування мовних засобів із метою моделювання.

Медіалінгвістика: словник термінів і понять/ Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов/за ред. Л. І. Шевченко. Вид. 2-ге, випр. і доп. Київ, 2014. С. 94-95

Натяк – мовний вислів або одиниця, яка не розкриває інформацію в повному обсязі, а натомість створює умови для здогадування та інтерпретації; може бути використаний для вираження непрямого повідомлення, яке потребує додаткового контексту для розуміння його змісту. Н. може містити в собі елементи образи чи приниження, в залежності від екстра- або інтралінгвального контексту, що надає натякові висловленням певного відтінку чи значення.

Натяк (в юрислінгвістиці) – мовні одиниці (слова, фразеологізми, висловлення), що припускають розуміння за здогадом. Н. може бути інтерпретованим як образа або

приниження за умови екстра- / інтралінгвального контексту, що дозволяє конкретизувати семантику аналізованого висловлення.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.97.

НАТЯК, у, чол.

1. Слово або вислів, що не повністю щось розкриває, а лише створює умови для догадування.
2. перен. Те, що нагадує собою про кого, що-небудь або подібне до когось, чогось.
3. у знач. присл. натяками (рідше натяком). Не до кінця розкриваючи думку.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 5, 1974. — Стор. 223.

Образа – навмисне висловлювання або дія, яка спрямована на пониження честі та гідності особи, викликаючи почуття гіркоти, душевного болю або образу; може проявлятися як словесно, так і через жести, суперечить нормам суспільної поведінки та вважається правопорушенням, що може підлягати кримінальній відповідальності.

Образа (в юрислінгвістиці) – виражена в непристойній формі негативна оцінка особистості, що понижує її честь і гідність. О. підлягає регулятивам кримінального права як словесне діяння, що суперечить культурним традиціям і правилам поведінки, прийнятим у суспільстві. О. має на меті підкреслити негатив, часто неповноцінність, ущербність реципієнта та / або його невідповідність посадовим функціям, соціальному становищу та ін. О. також може бути вираженою у формі жестів (рухів тіла), що аналізується лінгвістом-експертом як екстралінгвальний фактор комунікації.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.99.

ОБРАЗА, и, жін.

1. Зневажливе висловлювання, негарний вчинок і т. ін., що спрямовані проти кого-небудь і викликають у нього почуття гіркоти, душевного болю.

♦ **Не давати (не дати) в образу** кого — заступатися за кого-небудь; не допускати кривди над ким-небудь. **Не даватись (не датись) в образу** кому — не дозволяти ображати себе, не допускати кривди над собою.

2. Почуття гіркоти, досади, викликане в кого-небудь чимсь зневажливим словом, негарним вчинком і т. ін.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 5, 1974. — Стор. 561.

ОБРАЗА, -и, ж. 1. Зневажливе висловлювання, негідний вчинок і т. ін., що спрямовані проти кого-небудь і викликають у нього почуття гіркоти, душевного болю. *Не давати в образу.*

2. Почуття гіркоти, досади, викликане в кого-небудь чимось зневажливим словом, негідним вчинком і т. ін. 3. *Юр.* Злочин, що полягає в умисному пониженні честі й гідності особи.

Великий тлумачний словник сучасної української мови // за ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь : ВТФ Перун, 2004. С.815

Плагіат – це свідоме привласнення авторства чужих інтелектуальних здобутків, таких як наукові праці, ідеї, концепції, тексти або мистецькі твори, без належного визнання їхнього джерела або отримання дозволу від автора. Плагіат є формою порушення авторських прав, яке полягає в несанкціонованому використанні чужих результатів інтелектуальної діяльності з метою видавання їх за власні. Це правопорушення може спричинити юридичні наслідки та підпадає під відповідні норми авторсько-правового законодавства.

Плагіат – умисне привласнення авторства чужого твору науки (тексту, ідей, концепцій, думок) або мистецтва. П. є порушенням авторсько-правового й патентного законодавства, що спричиняє до юридичної відповідальності. Найбільш часто П. виражається в публікації під своїм ім'ям чужого твору або чужих ідей, а також у запозиченні фрагментів чужих творів без зазначення джерела запозичення. Обов'язковою ознакою П. є присвоєння авторства, бо неправомірне використання, опублікування, копіювання твору, що охороняється авторським правом, саме по собі є не П., а піратством. Піратство стає П. при неправомірному використанні результатів інтелектуальної праці та присвоєння авторства.

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.104

ПЛАГІАТ, у, чол. Привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання в своїх працях чужого твору без посилання на автора.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 6, 1975. — Стор. 557.

ПЛАГІАТ (від лат. plagio – викрадаю) – привласнення тексту з чужого літературного чи іншого твору без дозволу автора і без зазначення джерела.

Словник іншомовних слів / Уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. - Київ: Наукова думка, 2000. - 680 с. С.442

Ствердження – це впевнене висловлювання або судження, яке відображає певний факт чи думку, що підтверджується доказами або є визнаним як правдиве. У мовленнєвому контексті воно часто використовується для вираження переконань або підкреслення істинності інформації, інколи з використанням модальних слів для посилення впевненості.

Ствердження – висловлювання (думка, судження), в якому інформується про що-н. та відображається об'єктивний зв'язок предмета і його ознак. Граматично С. (стверджувальне судження) має форму речення, що часто містить модальні слова та словосполучення (напр., як відомо, як доведено, на наше переконання, безумовно, справді та ін.).

Юрислінгвістика : словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко / За ред. проф. Л.І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. С.125

СТВЕРДЖЕННЯ, -я, с. Дія за знач. стверджувати, стверджувати.

СТВЕРДЖУВАТИ, -ую, -уєш, недок., **СТВЕРДИТИ**, -джу, -диш, док. 1. перех. Робити непохитним, усталювати, остаточно встановлювати що-небудь. 2. перех., а також про що, із спол. що. Упевнено висловлювати що-небудь, запевняти в чомусь. // без додатка. Відповідати ствердно, говорити ствердним тоном. 3. перех. Доводити, підтверджувати достовірність, правильність чого-небудь. // також із спол. що. Визнавати правильність, достовірність чого-небудь. // Бути, служити доказом істинності, достовірності чого-небудь. // перех., док. Підкріпити чим-небудь обіцянку, клятву, сказане і т. ін. 4. перех. Офіційно схвалювати, визнавати остаточно встановленим що-небудь; затверджувати.

Великий тлумачний словник сучасної української мови // за ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь : ВТФ Перун, 2004. С.1387

СТВЕРДЖЕННЯ, я, сер. Дія за значенням ствердити, стверджувати.

СТВЕРДЖУВАТИ, ую, уєш, недок., **СТВЕРДИТИ**, джу, диш, док.

1. перех. Робити непохитним, усталювати, остаточно встановлювати що-небудь.

2. перех., а також про що, із спол. що.

// без додатка.

3. перех. Доводити, підтверджувати достовірність, правильність чого-небудь

// Бути, служити доказом істинності, достовірності чого-небудь.

// перех. док. Підкріпити чим-небудь обіцянку, клятву, сказане і т. ін.

4. перех. Офіційно схвалювати, визнавати остаточно встановленим що-небудь; затверджувати.

Словник української мови: в 11 томах. — Том 9, 1978. — Стор. 673.